

การส่งออก การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผล :

ศึกษาระดับประเทศไทย

นายวิชัย ศรีศักดิ์สุวรรณ

วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-958-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019769 1121454๗๕

EXPORTS, ECONOMIC GROWTH AND CAUSALITY : A CASE STUDY OF THAILAND

Mr. Wichai Srisuksuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-958-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การส่งออก การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์แบบ

เป็นเหตุเป็นผล : ศึกษากรณีประเทศไทย

โดย

นายวิชัย ศรีศักดิ์สุวรรณ

ภาควิชา

เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตีรณ พงศ์มณฑิณฑ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยกร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. อรุณาน พัฒนจิตวิไล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตีรณ พงศ์มณฑิณฑ์)

.....
(อาจารย์ ดร. กัลยาณี คุณมี)

.....
(อาจารย์ ดร. โสภณิธร มัลลิกะมาส)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิจัย ศรัศักดิ์สุวรรณ : การส่งออก การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผล : ศึกษากรณีประเทศไทย (EXPORTS, ECONOMIC GROWTH AND CAUSALITY: A CASE STUDY OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ศิรณ พงศ์มรรพพัฒน์, 74 หน้า ISBN 974-582-958-7

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลหรือทดสอบแบบเป็นเหตุเป็นผลระหว่างการส่งออกและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย โดยใช้เทคนิคเชิงเศรษฐมิติตามคำจำกัดความของ Granger การทดสอบแยกเป็น 2 ส่วนคือส่วนแรกเป็นการทดสอบหาความสัมพันธ์ระดับมหภาค โดยทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างการขยายการส่งออก และการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ส่วนที่สองเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ในระดับรายสินค้าหรือรายสาขาที่สำคัญของไทย ที่สามารถหาข้อมูลได้ โดยทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณส่งออกและอัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิตของสินค้าชนิดนั้น ๆ

แบบจำลองที่นำมาใช้ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้เป็นแบบจำลองที่เรียกว่า Vector Autoregression Model (VAR) การทดสอบสมมติฐานหลักโดยทั่วไปแล้วใช้การทดสอบร่วมเพื่อตรวจสอบชุดของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอธิบาย

ผลจากการศึกษาพบว่าในระดับมหภาค การขยายการส่งออกเป็นสาเหตุให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่วนผลการศึกษาในระดับรายสาขาพบว่า (ก) ในหมวดสินค้าเกษตรกรรม สินค้าที่การขยายการส่งออกเป็นสาเหตุให้เกิดการเพิ่มปริมาณการผลิต ได้แก่ ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าวโพด สินค้าที่การเพิ่มปริมาณการผลิตเป็นสาเหตุให้เกิดการขยายการส่งออก ได้แก่ ข้าว (ข) ในหมวดสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร สินค้าที่การขยายการส่งออกเป็นสาเหตุให้เกิดการเพิ่มปริมาณการผลิต ได้แก่ สับปะรดกระป๋อง สินค้าที่การเพิ่มปริมาณการผลิตเป็นสาเหตุให้เกิดการขยายการส่งออกได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปอ น้ำตาล และกากน้ำตาล และ (ค) ในหมวดสินค้าอุตสาหกรรมพบว่า สินค้าที่การขยายการส่งออกเป็นสาเหตุให้เกิดการเพิ่มปริมาณการผลิต ได้แก่ ดอกไม้ประดิษฐ์ สินค้าที่การเพิ่มปริมาณการผลิตเป็นสาเหตุให้เกิดการขยายการส่งออกได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป สินค้าที่มีลักษณะความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันได้แก่ ผ้าใยประดิษฐ์ทอและผ้าฝ้ายทอ ด้วยเหตุนี้เราจึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า ในกรณีประเทศไทยการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจส่วนรวมเกิดจากการชักนำของการขยายตัวของภาคส่งออกเป็นสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด การขยายตัวของภาคส่งออกมิได้มีบทบาทนำในสาขาการผลิตสำคัญ ๆ ทุกรายการ ผลการทดสอบให้ข้อสรุปที่ค่อนข้างคลุมเคลือกันระหว่างบทบาทนำของการส่งออกและบทบาทนำของการขยายตัวของผลผลิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์.....
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์.....
ปีการศึกษา2535.....

ลายมือชื่อนิสิต วสุ ศรัศักดิ์สุวรรณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.ดร. พงศ์มรรพพัฒน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C160262: MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: EXPORT/ECONOMIC GROWTH/CAUSALITY

WICHAI SRISUKSUWAN : EXPORTS, ECONOMIC GROWTH AND CAUSALITY : A CASE STUDY OF THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. TEERANA BHONGMAKAPAT, Ph.D. 74 pp ISBN 974-582-958-7

The objective of the study is to test causal relationship between exports and economic growth using an econometric technique and in the sense of Granger. The causality tests involve two parts : aggregate and disaggregate levels. The former concerns causality between growths in export earning and gross domestic products. The later relates to some important commodities whose data are available. Percentage changes in exports and production of those particular commodities are obtained for causality testing.

The models used are those in the class of Vector Autoregression model (VAR). Generally, we perform joint tests to statistically sets of parameters for explanatory variables considered.

At the macro level export-led growth was found, whereas at the commodity level, we found that (a) for agricultural products, the commodities found to have the export-led growth relationship include rubber tapioca and maize, but the growth-led export relationship applied to the case of paddy; (b) for agro-industrial products, canned pineapple was found to follow export-led growth, whereas jute products, sugar and molasses were found to follow growth-led exports; and (c) for industrial products artificial flower had export-led growth relationship, garment had growth-led export relationship, and man-made fabrics and cotton fabrics had bidirectional relationship. As a result, it may be conclude that in the case of Thailand, overall economic growth was Granger-caused by exports, whereas in detailed such a conclusion should not apply to particular products. In fact, we have mixed results concerning the leading of exports and production.

ภาควิชา.....เศรษฐศาสตร์.....

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์.....

ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิสิต..... วัชร ด้วงคำตัน.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ผ.ว. พ.อ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลงด้วยดีโดยความช่วยเหลือจากคณาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีณ พงศ์มพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ท่านได้สละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการศึกษา ตลอดจนได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาจารย์ ดร.กัลยาณี คุณมี และ อาจารย์ ดร.โสทธิธร มัลลิกะมาส กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อแก้ไข ปรับปรุงและความช่วยเหลือในการศึกษานี้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.อัฐมาน พัฒนจิตวิไล ประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาของท่านในการให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่าน

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณเจน นิรุตตินานนท์ หัวหน้าฝ่ายสถิติแรงงาน กองสถิติสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้ทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ ตลอดจนพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ปรียญาโททุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วิชัย ศวีศักดิ์สุวรรณ

มีนาคม 2536

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	5
1.3 วิธีการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออกและการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ.....	8
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 แบบจำลองและการทดสอบเชิงเศรษฐมิติ.....	18
3.1 นิยามและความหมาย.....	18
3.2 วิธีทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลตามวิธีการของ C.W.J.Granger....	21
3.3 แบบจำลองทางเศรษฐมิติ.....	24
3.4 วิธีการทดสอบสมมติฐาน.....	26
3.5 ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล.....	27
บทที่ 4 ผลของการศึกษา.....	30
4.1 วิเคราะห์ผลจากการทดสอบระดับมหภาค.....	30
4.2 วิเคราะห์ผลจากการทดสอบระดับรายสินค้า.....	32

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	48
5.1 บทสรุป.....	48
5.2 นัยทางนโยบาย.....	50
5.3 ประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติม.....	51
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก	54
ประวัติผู้เขียน.....	74

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงมูลค่าอัตราการเปลี่ยนแปลงและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภายในประเทศรวม และการส่งออกสินค้าและบริการ.....	3
4.1 แสดงผลจากการทดสอบสมมติฐาน ระหว่างการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจและการขยายการส่งออกตามวิธีของ Granger.....	37
4.2 แสดงความเป็นเหตุเป็นผลตามวิธีของ Granger.....	38
4.3 แสดงผลสถิติจากการทดสอบทางเศรษฐกิจของสมการ ถดถอยที่ไม่มีข้อจำกัด.....	40
4.4 แสดงผลสถิติจากการทดสอบทางเศรษฐกิจของสมการถดถอยที่มีข้อจำกัด.....	44